

הבית והעלייה פרק עשירי בבא מציעא ק"ו.

- א ה ב מ"י פ"ה מה'ל
- סכרות ה' ה סמג
- ע"פ פ"ט ט"ט ס"מ ס"י
- ז ט"ז ט"ז:
- א ו מ"י ט"ט ט"ט ט"ט
- ט"ט ט"ט:
- א ז מ"י פ"י מה'ל סכנות
- ה' ז סמג ע"פ פ"ט
- ט"ט ט"ט ט"ט ט"ט
- א ו ע"פ מ"ט ט"ט ט"ט
- כ"ד כ"ד מה'ל סכנות ה' ה:
- א ח מ"י פ"י מה'ל
- סכנות ה' ה סמג
- ע"פ פ"ט ט"ט ט"ט ט"ט
- א ז מ"י פ"י מה'ל
- יב ט מ"י ט"ט ט"ט
- ט"ט ט"ט ט"ט ט"ט
- א ז מ"י פ"י מה'ל
- סמג ט"ט ט"ט ט"ט
- ק"י קמ"ד ט"ט ט"ט

תורה אור השלם
1 יוסף הורד מצרימה
ויקראו פופיפר סריס
פרעה שר המבצחים איש
מצרי מיד דישמעאלים
אשר הורדו שמה
בראשית לט א

לענין רש"י
קלידרי"ש [קלידרי"ש]
רשות גברים, מחצלות.
פלנק"ש [פלנק"ש]
קרישים.
קבלידרי"ש [קבלידרי"ש]
יתדות, קרסולים.

HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

לכדו הוא דר. ובעל הבית יואל מציתו בעל כרחו: דרך גגין.
לעלות מבחוץ דרך סולם הקצוב לכניסת פתח העלייה ויכנס
לעלייה הנפתחת ומנס ירד לבית בקולם: עלייה קצובה עליואל.
לעלות דרך סולם ויכנס לפתח ולדור למעלה אזל טורח של עלייה

איפחית תחתונה מהו אמירד בעליינה. וא"ת אי דלמחר ליה עלייה
שמחת עלייה זו אני משכיר לך פשיטא שידור בעליינה
ששיעבד לו ואי אמר שעל גבי בית זה אני משכיר לך פשיטא
שלא יכול לסלקו ליניך לעלייה וי"ל דלעולם דא"ל שעל גבי בית

זה אני משכיר לך ומספקא ליה
לנמא עלייה עליינה נמי היא בכלל
בית והא דא"ל שעל גבי בית זה
משום דעיקר הבית היא למטה ולת
על גב דמוכר את הבית לא מוכר את
העלייה לענין שיעבוד זה מיהא הוי
בכלל בית:

רבי יהודה אומר אף הדר בתוך
ש"ל חבירו צריך להעלות לו
שכר. מה שפירש בקונטרס דאם אין
נותן לו שכר מיחוי כרצית אין נראה
לר"י דמה רצית שיהן הכלל ללא
הלוחה כלום שהרי אס הבית נשרף
לא היה נותן לו ילאותיו וגם אין
אנו נרמיין לטעם דרצית שהרי טעמו
הוא משום דזה נהנה וזה חסר
כדמפרש בגמרא:

ויושב בבית עד שיתן לו יציאותיו.
פ"י בקונטרס דטעמא
משום דהשתא לא נהנה דהרי עלייתו
מוכנת לו וקשה דהא נהנה הוא
שאין נריך לעלות ונראה דגרס
ומקרה את העלייה ויושב בזמכה פ"י
בעליי' ולא יימא לבעה"ז ליתכנס בזמכו
עד שיתן לו ילאותיו:
בשלשה

התחתון מתקן וסימן ויוסף הורד מצרימה לימא ר' חייא בר אבא ורבי
אלעי בפלוגתא דרבי יוסי ורבנן קמיפילגי למאן דאמר העליון מתקן קסבר
על המזיק להרחיק את עצמו מן הניזק ומאן דאמר תחתון מתקן קסבר העל
הניזק להרחיק את עצמו מן המזיק ותיסברא רבי יוסי ורבנן לענין נוקין פליגי
והא איפכא שמעינן להו דתנן מרחיקין את האילן בין הבור עשירים וחמש
אמה ובחורב ובשקמה חמשים אמה בין מלמעלה בין מן הצד אם הבור
קדם קוצץ ונותן דמים אם האילן קדם לא יקוצץ שכן זה קדם אם קדם זה הבור
לא יקוצץ רבי יוסי אומר יאע"פ שהבור יקדמת לאילן לא יקוצץ שזה חופר
בתוך שלו וזה נוטע בתוך שלו אלמא ר' יוסי סבר על הניזק להרחיק את
עצמו ורבנן סברי על המזיק להרחיק את עצמו אלא אי איכא למימר
פ"י בפלוגתא דר' יוסי ורבנן דהתם קמיפילגי ורבי יוסי ורבנן דהבא
במאי פליגי בחוקק תקרה קמפלגי רבנן סברי מעוובה אחזוקי תקרה הוא
ואחזוקי תקרה על התחתון בעי לאחזוקי ורבי יוסי סבר מעוובה אשוויי
גומות הוא ואשוויי גומות על העליון לאשוויי איני והאמר רב אשי כי
הוינא בי רב כהנא הוה אמרינן ימורה רבי יוסי בגירי דיליה דפססקי
מיא והדר נפלי: מתני' הבית והעלייה של שנים שנפלו אמר בעל
העלייה לבעל הבית לבנות והוא אינו רוצה לבנות הרי בעל העלייה
בונה את הבית ודר בתוכה עד שיתן לו את יציאותיו ר' יהודה אומר אף זה
דר בתוך של חבירו צריך להעלות לו שכר אלא בעל העלייה בונה את הבית
ואת העלייה פ"י מקרה את העליינה ויושב בבית עד שיתן לו את יציאותיו:
גמ'

ויקרה לא קבילת עלי: שתי עליוס
זו על גב זו מהו. והגמרא מפרש
לבעל ואול: איפחית א עלייה
עליונה. והוא שכן העליינה פשוט
לי דדר בתחתונה דא"ל דהא עדיפא
ליה: אלא איפחית תחתונה. והוא
שכן את התחתונה מהו לנידחיה
משכיר אלל העליינה או נכוף את
המשכיר וידור עמו בצית: חז"ל עלייי.
מעלה: קינים ופנאים. מעשה תקרה
כעין מחללות שקורין קלידרי"ש:
וסמיני אמר ריש לקיש. שם חסם
תלמידו של ריש לקיש: נוויין.
פלנק"ש בעל"ג מנסרים של ארז:
איפחית מעויבה. והתקרה קיימת
אלא שהמים שומתין ויורדין דרך
הפתחים הווי. ולאו שוכר ומשכיר הווי
אלא בית של זה והעלייה של זה:
ויוסף הורד. תרגומו אימתת. ר'
חייא בר ג'ר' יוסי אמר תמתון וכו':
בפלוגתא דר' יוסי ורבנן. דמתניתין
דס"ד דהא דקאמר ר' יוסי העליון
נותן את המעויבה כדי שלא יזיקו
מימינו את התחתון הוא דקסבר על
המוזיק להרחיק את עצמו והתחתון
נותן את המעויבה כדי שלא יזיקו
לגור ות"ק סבר על הניזק להרחיק
את עצמו הלכך מעוובה נמי על
התחתון לעכב המים שלא ירדו עליו:
ופיפסר"ל דרבי יוסי ורבנן. דהכא
בזיקא דתחתון פליגי ומעוובה זו
לעכב המים ובשיל נוקי התחתון:
איפכא שמעינן להו. דר' יוסי סבר
על הניזק להרחיק את עצמו: מן
הבור. שהשקין מתפשטין ונוקדין
בזכותלי הבור ומחלידין את הקרקע
והכתלים נופלים: חרוב וסקמה. יש
להן שרשין ימירין וארוינן משאר
אלנות: זין מלמעלה. זין שהאילן
נמוך מן הבור שרקקעית הבור
למעלה משרשי האילן שהאילן נטוע
בזקקעה והבור כהן והתם מפרש
מפני שמחלידין את הקרקע ומעלין
עפר ומקלקלין קרקעייתו של צור: מן
הלד. ששניהם בקרקע השווה: ויוסן
דמים. בעל הבור לבעל האילן: אלא
אי איכא למימר דפליגי. אם יש
לתלות פלוגתא דהניך אמוראי דלעיל
בפלוגתא דתנאי: בפלוגתא דרבי
יוסי ורבנן דהתם הוא דפליגי. מ"ד

- הגהות הב"ח
(א) גבי דפליגי בפלוגתא:
(ב) במשנה ובמקרה את
העלייה וישב ציבת:
(ג) רש"י ד"ה איפחית
עליונה והוא שכר נכיל
ומכנת עלייה מתקן:
(ד) ד"ה אמר ר' יהודה
וכי בעל העלייה זו שיהיה
חוזר ומקבל מעוובה
מה הוה ליה שהוה
דר בתוך שלו ואי נמי
זה לא חסר דהא בלוא
הכי לא הוי בני לה
איהו זה מיהא נהנה
שאלולי בית זה כ"ל:*

מוסף רש"י
עשרים וחמש אמה.
ק' שיערו שהשקין
משכין והולקין ומקלקלין
את סתלי הבור (ב"ב
י"ח). ובחורב ובשקמה.
שרשיהם מוכיזים (שם כ"ה).
בין מלמעלה. שאחד
מן מלמעלה נכונה שיפוט
הר והשני נשפול, בין
מן הצד. בקרקע שיה
(שם). ונותן דמים. דנין
דנרשית טע שאלו מן
עד זמן גדול לא יחיהו
המים לקון בלא דמים
בשיל הוקף ימיר (שם).
בגירי דיליה. תנאי
בבא"ל לו מיד נוטע של בעל
הבית ממש (שם כ"ב). הבית
והעלייה של שנים. צית
של זה והעלייה של גבה
הוא של אמר (ב"ב כ"ג). עד
שיתן לו את יציאותיו.
מה שהולף על הבית (שם).

על העליון לתקן כרצנו ומ"ד על התחתון כרצני יוסי: בחוקקי תקרה. וכשאלן התחתון נועק שאינו חס למימינו אלל העליון נועק ואומר
כשאני דורך על הנסרים הם מנענעים ואני דואג שמה תהפך אחד מהן תחת או תשמט מן הקורה והפול: חזוקי תקרה הוא.
מלאחר שהוא טח צמיט אין הנסרים נדין ממקומן: אשוויי גומות הוא. דחזוקי תקרה סגי ליה צימדות שקורין קבלידרי"ש בעל"ז:
איני והאמר רב אשי וכו'. אדרבי חייא בר יוסי פריך דלמחר על התחתון לתקן ואוקימנא כרצני יוסי והא מודה רבי יוסי צגירי
דיליה אע"ג דלמחר על הניזק להרחיק את עצמו ה"מ היכי דלאו ארס עצמו מזיקו כגון אילן וצור כששפת נטיעתו אינו מזיקו אלל
השקרה גלילין ומתפשטין מאלהין לאחר זמן אלל היכי דאדם עצמו מזיקו חורק צו חניו כי הכא ששפת המים על ראשו מודה
הוא דלא גרמא דניקין הוא דחיפטור אלל מזיק ממש הוא ואדם מועד לעולם ער וישן שוגג דפסקי והדר נפלי. לא היתה
מקום רחיית דמים על עליון על מקום נוקי תחתון אלל כמקום אחר ממש הן נמשכין עד שנופלים בזמקום שמוקיין: מתני' של
שנים. צית של זה והעלייה של זה שחלקו ק' כנחלת אציהן: אמר בעל העלייה לבעל הבית לננות. החומה והתקרה התחתונה
המוטלין עליו לבנות והוא יבנה החומה מן התקרה ולמעלה ומקרה העליינה של גג: כונה צית. לבדו עד תקרה התחתונה:
עד שיטן לו ילאותיו. ואח"כ יא' ממנו ויבנה עלייתו: אמר ר' יהודה אף זה דר בתוך של חבירו. אם כן הוא אף בעל העלייה
זו כשהוא חוזר (י) מעומיו לזה שהוא דר בתוך שלו ואי נמי זה לא חסר דהא כללוא הכי לא הוי בני לה איהו נריך להעלות לו
שכר דזה מיהא נהנה שאלולי בית זה אין לו מקום לדור שם וקסבר זה נהנה וזה לא חסר חייב ונריך להעלות לו שכר ואי לא
מיחוי כרצית: אלא כונה. וגומר את הכל ומקרה את העלייה למעלה וכל הנריך לה: ויושב ציבת. התחתון דהוה ליה זה לא
נהנה וזה לא חסר הוא לא נהנה שהרי עלייתו מוכנת לו לדור בה וזה לא חסר דכללוא הכי לא חסר ליה דהא לא הוה בני לה:
גמ'